

§ 115

Dnr KS 2023/00012-1.4.2

Beslut - Program för uppföljning av privata utförare av kommunal verksamhet

Beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Program för uppföljning av privata utförare av kommunal verksamhet antas.

Reservation

Elisabeth Unell (M), Eleonore Lundkvist (M) och Anna Nordin reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag enligt följande:

"Oavsett utförare ska kommunen vidta tillsyn och uppföljning. Det är viktigt att samma villkor gäller oavsett utförare så när vi tar fram ett program för uppföljning av privata utförare av kommunal verksamhet ska samma program gälla för den egna utföraren."

Ärendebeskrivning

I enlighet med kommunallagen 5 kap. 3§ ska kommunfullmäktige för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. Det första programmet antogs 2 december 2016. Lagstiftarens mål med programmet är att förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare, öka allmänhetens insyn i privata utförare verksamhet och stimulera till ett strategiskt förhållningssätt när privata utförare anlitas.

Uppföljning och presentation för invånarna ska främst göras på verksamhet som är väsentlig ur ett invånarperspektiv och kan endast göras på verksamheter där vi själva är huvudmän, alltså där vi har ett avtal eller en beställning, med andra ord inte friskolor som är sina egna huvudmän.

Det finns inget i det tidigare programmet som med bakgrund av intentionerna i lagen behöver ändras. Programmet föreslås därmed antas på nytt utan någon förändring i sak.

Stadsledningskontoret har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till kommunfullmäktige

Program för uppföljning av privata utförare av kommunal verksamhet antas.

Yrkanden

Elisabeth Unell (M) yrkar att ett tillägg görs om att samma uppföljning som staden gör gentemot privata utförare ska också göras av den kommunala utföraren.

Amanda Grönlund (KD) och Staffan Jansson (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag och avslag på Elisabeth Unells (M) förslag.

Proposition

Ordföranden finner inledningsvis att det finns två förslag till beslut avseende tillägg, dels Elisabeth Unells förslag (M), dels avslag på förslaget från Amanda Grönlund (KD) och Staffan Jansson (S). Ordföranden föreslår en propositionsordning där de två förslagen ställs mot varandra. Kommunstyrelsen godkänner föreslagen propositionsordning varvid den genomförs. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar att avslå förslaget.

Ordföranden finner därefter att det endast finns ett förslag till beslut avseende stadsledningskontorets förslag och att kommunstyrelsen därmed beslutar i enlighet med detta.

Kopia till

Samtliga nämnder

Kommunala bolag

Kommunalförbund

Kommunstyrelsen
Maria Lindblom Lundh
Epost: maria.lindblom.lundh@vasteras.se

Kopia till
Samtliga nämnder
Kommunala bolag
Kommunalförbund

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande - Program för uppföljning av privata utförare av kommunal verksamhet

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige

1. Program för uppföljning av privata utförare av kommunal verksamhet antas.

Ärendebeskrivning

I enlighet med kommunallagen 5 kap. 3§ ska kommunfullmäktige för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. Det första programmet antogs 2 december 2016. Lagstiftarens mål med programmet är att förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare, öka allmänhetens insyn i privata utförare verksamhet och stimulera till ett strategiskt förhållningssätt när privata utförare anlitas.

Uppföljning och presentation för invånarna ska främst göras på verksamhet som är väsentlig ur ett invånarperspektiv och kan endast göras på verksamheter där vi själva är huvudmän, alltså där vi har ett avtal eller en beställning, med andra ord inte friskolor som är sina egna huvudmän.

Det finns inget i det tidigare programmet som med bakgrund av intentionerna i lagen behöver ändras. Programmet föreslås därmed antas på nytt med förtydligandet att uppföljning av programmet ska ske i stadens årsredovisning.

Stadsledningskontoret har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till kommunfullmäktige

1. Program för uppföljning av privata utförare av kommunal verksamhet antas.

Beslutsmotivering

Varje beställande nämnd och styrelse ska i avtal med utförare tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till utförare.

Utförare ska kunna lämna information när kommunen begär det.

Varje nämnd och styrelse ansvarar för att uppföljning och kontroll av utförare görs på ett strukturerat och systematiskt sätt i den löpande planerings- och uppföljningsprocessen. Nämnden och styrelsen ska därför utifrån detta program anta egna riktlinjer för att säkerställa detta.

Juridisk bedömning

I enlighet med kommunallagen 5 kap. 3§ ska kommunfullmäktige för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare.

Ekonomisk bedömning

Då det är skattemedel som används för köp av kommunala tjänster är det viktigt att säkerställa kvalitativ leverans till stadens invånare.

Hållbar utveckling

Att följa upp kommunala tjänster oavsett om utföraren är intern eller extern är en viktig parameter för att ha samma kvalitet på tjänster som erbjuds invånarna och säkerställa att stadens mål för hållbar utveckling nås.

Helene Öhrling
Stadsdirektör

Magnus Lindberg
Tf ekonomidirektör

Program

Policy

Handlingsplan

Riktlinje

Program för uppföljning av privata utförare av kommunal verksamhet

Antaget av kommunfullmäktige 2023-XX-XX

DNR: KS 2023/00012

VÄSTERÅS STAD

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Mål och styrande dokument	3
3. Allmänhetens rätt till insyn.....	4
4. Ansvar för uppföljning och kontroll.....	4
5. Programmets giltighet	5

Program	uttrycker värdegrunder och förhållningssätt för arbetet med utvecklingen av Västerås som ort inklusive koncernen Västerås stad
Policy	uttrycker värdegrunder och förhållningssätt för arbetet i koncernen Västerås stad
Handlingsplan	anger strategier och konkreta åtgärder för att nå den politiska viljeinriktningen och fastställda mål på olika nivåer i organisationen
Riktlinje	säkerställer ett riktigt agerande och en god kvalitet i handläggning och utförande i koncernen Västerås stad

1. Inledning

Kommunfullmäktige ska för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare. Detta regleras i 5 kap. 3§ Kommunallagen.

Med privat utförare avses juridisk person eller enskild individ som har hand om skötseln av en kommunal angelägenhet, det vill säga aktiebolag, stiftelse, enskild firma, idéburen organisation eller annan som upphandlats för att på uppdrag av Västerås stads koncern utföra en tjänst eller sköta en verksamhet.

Programmet omfattar endast verksamhet där Västerås stad är huvudman, det vill säga upphandlad verksamhet enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU), lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner (LUK) och konkurrensutsättning enligt lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). Exempelvis fristående förskolor och fristående skolor är inte beställd verksamhet utan är sina egna huvudmän och omfattas därför inte.

Programmet gäller även för de koncernens bolag och kommunalförbund i tillämpliga delar, nedan benämnda styrelsen.

2. Mål och styrande dokument

Privat utförare av kommunal angelägenhet förväntas utföra sitt uppdrag professionellt, effektivt, korrekt och med god kvalitet för verksamheten.

Varje nämnd och styrelse ansvarar för att ställa krav på och följa upp att alla utförare inom nämndens och styrelsens ansvarsområde bedriver verksamhet

- i enlighet med gällande lagar, förordningar och föreskrifter
- som följer styrande dokument som gäller i Västerås stad och/eller för respektive nämnd
- så att stadens mål kan uppfyllas.

Upphandlande nämnd och styrelse behöver särskilt beakta följande styrande dokument vid upphandling av verksamhet och vid uppföljning av kommunal verksamhet som är privat utförd:

- Inköps- och upphandlingspolicy (jämte riktlinjer och andra tillhörande styrdokument) som anger förhållningssätt och riktigt agerande vid inköp- och upphandling
- Västerås stads årsplan
- Nämndens verksamhetsplan
- Ägardirektiv eller förbundsordning

3. Allmänhetens rätt till insyn

Varje beställande nämnd och styrelse ska i avtal med utförare tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till utförare. Syftet är att informationen ska göra det möjligt för allmänheten att få insyn i hur uppdraget utförs. Informationen kan till exempel handla om:

- Verksamhetens kvalitet
- Avvikelse i verksamheten
- Personalen och deras villkor
- Miljö-, integrations- och jämställdhetsarbete
- Privata utförares ekonomiska ställning
- Ägarförhållanden och företrädare

Utförare ska kunna lämna information när kommunen begär det. Utförarens skyldighet att lämna uppgift begränsas till att omfatta sådant som kan lämnas utan omfattande merarbete i förhållande till att uppnå syftet med rätten till insyn. Uppgiftsskyldigheten omfattar inte heller utlämnande som skulle strida mot lag eller annan författning. Den information som utföraren lämnar till Västerås stad ska inte anses utgöra företagshemligheter enligt lag (1990:409) om skydd för företagshemligheter.

Varje nämnd och styrelse ska på lämpligt sätt informera allmänheten om rätten till insyn och vilken information allmänheten kan ta del av i förhållande till nämndens eller styrelsens utförare. Informationen ska organiseras så att den möjliggör för allmänheten att direkt på verksamhetens webbplats eller indirekt på begäran kan tillgängliggöras på för allmänheten lämpligt sätt.

4. Ansvar för uppföljning och kontroll

Varje nämnd och styrelse ansvarar för att uppföljning och kontroll av utförare görs på ett strukturerat och systematiskt sätt i den löpande planerings- och uppföljningsprocessen. Nämnden och styrelsen ska därför utifrån detta program anta egna riktlinjer för att säkerställa detta. Uppföljningen ska syfta till att säkra leverans enligt avtal, säkra måluppfyllelse, kontroll för att förutse och upptäcka avvikelser och oegentligheter, underlag för utvecklingsarbete och möjliggöra allmänhetens insyn.

Riktlinjen ska minst innehålla:

- Vad som ska anges i förfrågningsunderlag och avtal för att säkerställa att relevant information kan begäras och erhållas av utförare
- Former för uppföljning av utförare, bland annat metod, tidpunkt och ansvar
- Vad som ska följas upp
- Former för återkoppling av uppföljning och kontroll till nämnd/styrelse, utförare och allmänheten

Kommunstyrelsen ska via årsredovisningen redovisa för kommunfullmäktige hur arbetet med uppföljning och insyn har bedrivits och resultatet av dessa.

Kommunfullmäktige ska ta ställning till om uppföljning och insyn har skett på ett ändamålsenligt sätt och med tillräckliga resurser.

5. Programmets giltighet

Programmet gäller för aktuell mandatperiod och till dess nytt program antagits. Nytt program ska antas för varje ny mandatperiod.

VÄSTERÅS STAD

Kontaktcenter: 021-39 00 00

www.vasteras.se